

Mesta Drift sine synspunkter på Dovre Group sin rapport om evalueringen av konkurranseutsettingen av Statens vegvesens funksjonskontrakter i perioden 2003-2009.

Mesta Drift er enig i rapportens hovedkonklusjonen om at funksjonskontraktene er en godt egnet kontraktsform for å drifte det statlige og fylkeskommunale veinettet.

Rapporten slår videre fast at kvaliteten på driften er bedret etter konkurranseutsettingen. Dette er en vurdering Mesta Drift støtter. Dette er et viktig funn og står i kontrast til Riksrevisjonens rapport.

Når det gjelder kostnadsøkningen som har funnet sted de siste årene, forklarer Dovre Group denne med økt arbeidsomfang i kontraktene, mer komplekst veinett og kontrakter, økte krav til dokumentasjon og kvalitetssystemer, og at entreprenørene priset seg for lavt de første årene etter at konkurranseutsettingen startet i 2003. Videre påpekes det at kontraktene før og etter konkurranseutsettingen i 2003 ikke er sammenlignbare. Dette stemmer godt over ens med Mesta Drift sine erfaringer. I tillegg må det påpekes at det har vært en generell prisstigning i denne perioden på omlag 25 prosent.

Mesta støtter rapportens forslag på at det er rom for å forbedre og forenkle kontraktene, og anbefalingen om et samarbeid mellom Statens vegvesen og bransjen for å oppnå dette. Mesta støtter også forslaget å øke størrelsene på funksjonskontraktene for å oppnå effektivitetsgevinster.

Rapportens konklusjoner stemmer godt overens med hvordan Mesta Drift opplever situasjonen, men med ett viktig unntak. Dovre Group mener at konkurransesituasjonen ikke er tilfredsstillende ut i fra antallet tilbydere.

Dette er en påstand Mesta Drift ikke er enig i og viser i den sammenheng til rapporten fra Oslo Economics som på oppdrag fra entreprenørforeningen Bygg og Anlegg utredet hvordan konkurransen om funksjonskontrakter i veisektoren fungerer. Oslo Economics er rangert som et av de ledende konkurranseøkonomiske miljøene i Norden. Hovedkonklusjonen i Oslo Economic sin rapport, og som Mesta Drift stiller seg bak, er gjengitt under.

Dovre Group har lagt stor vekt på at antallet tilbud i hver anbudskonkurranse er lavt når de har vurdert om konkurransen fungerer. De skriver i sin rapport at "mange konkurranser med kun to tilbydere viser at det er for liten usikkerhet om konkurransesituasjonen og [dette] gir sårbarhet for taktisk prising og risiko for høye priser". Videre skriver selskapet at "[s]tore og vedvarende differanser mellom høyeste og laveste tilbyder tyder [videre] på at det er for liten forutsigbarhet om kontraktens innhold. Konkurransesituasjonen kan derfor karakteriseres som lite tilfredsstillende."

I anbudsmarkeder, slik som i markedet for funksjonskontrakter, kan en ikke ta antall tilbydere på en kontrakt som et direkte uttrykk for hvor godt konkurransen fungerer. Det avgjørende er om de som leverer inn tilbud tror at det også kommer inn andre tilbud. Jo flere konkurrenter som er i det relevante markedet, jo sterkere er den potensielle konkurransen om den enkelte funksjonskontrakt. At det i ettertid viser seg at det bare har vært tre aktører med i disse konkurransene i snitt, betyr på ingen måte at konkurransen ikke fungerer.

Aktørene i markedet for funksjonskontrakter konkurrerer på pris. Selv med to entreprenørfirmaer innebærer ren priskonkurranse at aktørene presses til å holde kostnadene så lave som mulig og prise tjenestene ned mot eget kostnadsnivå. Det ligger derfor til rette for effektiv konkurranse også med kun to selskaper som potensielle tilbydere.

Et annet forhold som er oversett i Dovre Groups analyse, er kjøpersiden i markedet. Statens vegvesen er enekjøper og har dermed sterk kjøpermakt. Generelt vil sterk kjøpermakt virke disiplinerende på tilbyderne, slik at effektiv konkurranse kan oppnås med få tilbydere.

I evalueringsrapporten kommer det frem to viktige forhold som viser at konkurransen medfører samfunnsøkonomisk effektiv bruk av driftsbudsjettene. For det første har kvaliteten på tjenestene som utføres blitt bedre. For det andre har entreprenørens økonomiske resultater på funksjonskontraktene vært svært dårlige.

Dovre Group er ikke fornøyd med konkurransen om funksjonskontraktene. Det er det ikke grunnlag for ikke å være. Funnene i rapporten tilsier at skattebetalingene bør være fornøyd med det de har fått igjen for pengene som er brukt på driften av det norske veinettet de siste årene.

Mvh

Ingrid Tjøsvold

Adm. direktør, Mesta Drift

Vedlegg

Rapporten fra Oslo Economics

